BAĞIMSIZLIK VE DEMOKRASİ İÇİN

ileri

6 OCAK 1975
SAYI : 4
150 Kuruş
ONBEŞ GÜNDE BİR YAYINLANIR

DEVRİMCİ GENÇLİĞİN YAYIN ORGANI

YURTSEVERLER FAŞİZME KARŞI BİRLEŞELİM

Ülkemizdeki tüm demokratik kuruluş ve örgütleri faşist saldırılara karşı daha aktif mücadeleye çağırıyoruz...

Halkımızın demokrasi, özgürlük ve bağımsızlık mücadelesine karşı son aylarda gittikçe artan faşist saldırganlıklar 12 Mart öncesindeki şiddetine varmış ve kendilerine «Milliyetçi cephe» adını takan bu halk düşmanı sermaye cephesinin kiralık katilleri biri... Adana'da işçi, diğeri de İstanbul'da öğrenci olmak üzere iki devrimci kardeşimizi kahpece şehit etmişlerdir.

ABD emperyalizmi ve onun ülkemizdeki uzantısı sermaye çevrelerinin oluşturduğu halk düşmanı ittifak, 12 Mart öncesinde tezgâhladıkları oyunu bir başka düzeyde bir kez daha sahneye sürme çabası içindedir...

Meseleye burada iki açıdan bakmamızda yarar var ... Birincisi, emperyalizm ve ülkemizdeki ortaklarının bütün bu, oyunlarla ne yapmak istediklerini doğru tespit etmek; ikincisi ise, bu durum karşısında devrimciler olarak tavrımızı ve mücadele biçimimizi yine sıhhatli bir biçimde saptamak gereğidir...

EMPERYALİZMİN TEMELLERİ SARSILIYOR

İleri'nin geçen sayısındaki başyazıda da belirtildiği gibi. emperyalist blokun bir sistem olarak bugün artık ölüm çanları çalmakta, emperyalizmin ufuklarını kapkara bulutlar kaplamış bulunmaktadır Emperyalizm, yaşadığı genel bunalımın bu üçüncü evresinde, dünyadaki bütün ekonomistlerin de üzerinde birleştiği gibi son bir-iki yıldr sistemi temellerinden sarsan olağanüstü bir bunalım dönemine girmiştir.

Kapitalist-emperyalist bloku kaplayan enflâsyon, işsizlik ve pahalılığın artış hızları, GSM Hasılalardaki düşüşler, kapanmak zorunda kalan banka ve şirketler, v.s. ile ilgili rakamlar ve ayrıntılı bilgiler hergün yerli ve yabancı burjuva basınında bile yer aldığı için burada bunların detaylarına girmeye gerek görmüyoruz.

Türkiye de, emperyalist-kapitalist kampın içinde yeralan bir ülke olduğundan, kampın tümünü saran ve 1929-30'lardaki büyük krizin şiddetini de aşacağı ileri sürülen bu bunalımın dışında düşünülemez...

Soruna bu noktadan yaklaştığımızda, ülkemizde gelişen son olayları daha sıhhatli bir şekilde tahlil edebiliriz.

Ülkemizdeki egemen sınıflar, tüm emperyalist-kapitalist kampı saran bu bunalımın, gittikçe bilinçlenen halk yığınlarının düzenden tedirginlik ve memnuniyetsizliğini daha da arttıracağını ve giderek halkın devrimci mücadelesinin büyük boyutlara ulaşacağını görerek büyük huzursuzluk duymaktadırlar. Egemen sınıflar ve onların AP, MSP, CGP, DP, MHP gibi emperyalizmin işbirlikçisi siyasi örgütleri, bilhassa 12 Marttan günümüze dek uzanan süreç içinde halk kitlelerinden gittikçe artan bir hızla tecrit olmuşlardır. Bu nedenle kısmen de olsa özgürlükleri savunan, halkın güncel bir takım demokratik ve ekonomik istemlerini dile getiren-büyük ölçüde gerçekleştiremiyecek bile olsa- CHP'nin seçim çağrısından vebadan kaçar gibi kaçmaktadırlar.

YENİ 12 MARTLAR TEZGÂHLANMAK İSTENİYOR

Egemen sınıflar, kendi çıkarları doğrultusunda CHP'nin yöneticilerinden bir çok taviz alsalar, belli ölçüde uzlaşsalar bile, tabanını oluşturan ve gün geçtikçe sola kayan geniş halk kesimlerinin demokratik isteklerinden son derece korkmaktadırlar. Nitekim, CHP'nin mitinglerinde, kongrelerinde yöneticilerin önleme çabalarına rağmen, yığınlar ve parti tabanı tarafından atılan «Kahrolsun Amerika,» «Kahrolsun Faşistler» sloganları emperyalizmi ve tüm gerici çevreleri alabildiğine tedirgin etmektedir.

İşte, meselenin düğüm noktası burada yatmaktadır. ABD emperyalizmi ve ülkemizdeki ortağı yerli tekelci sermaye çevreleri, bugün, 12 Marttan önceki dönemlerde olduğu gibi, seçim yoluyla tamamen kendi çıkarları doğrultusunda hareket edecek bir iktidar ola-

(Devamı 2. sayfada)

GENÇLİK BİR ŞEHİT DAHA VERDİ

ALİŞAN ÖZDEMİR
İYÖKD BAŞKANI

(Şahin Aydın'ın cenaze töreninde, İ.Y.Ö.K.D. başkanı Alişan Özdemir'in yaptığı konuşmayı yayınlıyoruz.)

«Arkadaşlar, Yurtsever Halkımız...»

Devrimci gençlik bir şehit daha verdi. Halkının kurtuluşu uğruna Vedat'ların, Taylan'ların, Battal'ların yanına bir şehit daha kattı. Derneğimizin yönetim kurulu eski üyesi Şahin Aydın'ı, çağ dışı görüşlerin tutsağı, kapkaranlık düşüncelerle beyinleri yıkanmış kişiler öldürdüler. Faşist komando bozuntuları ve gericiler işbirliği yaparak arkadaşımızı hunharca katlettiler.

Evet, Şahin'in öldürülmesinde fiilen rol alanlar faşist komando bozuntuları ve gericilerdir. Ama aslında bu azılı gürûh ipleri başkalarının elinde olan bir kuklalar topuluğudur. Üstten gelen buyrukları uygulayan uşaklardır. Şahin'i öldürenler gerçekte bu saldırgan gürûhu yöneten ve ülkemizi sömürmek, halkımızı ezmek, halkımızın, kendi kaderini kendisinin belirlemesini engellemek için işbirliği yapmış olan yerli, yabancı büyük patronlardır. Yani oligarşik diktadır.

Yerli ve yabancı büyük patronlar Şahin'i neden öldürttüler? Daha bir sürü saldırıları neden yaptırttılar? Büyük patronlar yalnız kendi «azami kârları»nı düşünürler, kasalarını doldurmak için ellerinden geleni yaparlar. Bunun için ekonomi sık sık bunalıma düşer. Bugün bütün dünyada işsizlik ve pahalılık artmıştır. Paraların değerleri durmadan düşüyor, halkın hoşnutsuzluğu yükseliyor, oligarşik diktada krizden etkilenerek gittikçe ülkeyi yönetemez duruma geliyor. İşte bu güçsüz oldukları dönemde; büyük patronlar karşılarında hiç bir gücün bulunmasını istemiyorlar. Hak almak için girişilen her mücadeleyi daha başlangıçta ezmek niyetindeler. Öğrencilerin boykotları bunun için kırılmaya çalışılmıştır, üniversitelere saldırlar bunun için yapılmıştır. Baskılar yalnız öğrenciler üstüne yapılmamıştır; işçilerin üzerine komando bozuntuları saldırtılmış, öğretmenler döğülmüş, sürülmüş, CHP'liler bile sadırılardan kurtulamamıştır.

12 Mart döneminde MAHİR'ler, DENİZ'ler gibi şehitler vermiş olan halkımız bugün yeniden kaynaşmaya başlıyor, haklarını almaya, kendi dertlerine çözüm bulmaya çalışıyor. Yerli ve yabancı büyük patronlar bunun için halkı uyutmağa çabalıyor, onun dikkatini başka yerlere çekerek kendi dertlerini unutturmak istiyor. Bunun için faşist saldırılarını Sağ-Sol çatışması, iki öğrenci grubunun anlamsız kavgası gibi göstererek ülkenin kargaşa ortamına girdiğini ve bu kargaşanın nedeninin öğrenciler olduğu biçiminde propoganda yapıyor. Oysa biz halkımızın kurtuluşu için mücadele ediyoruz, üniversiteler de halka yararlı kişilerin yetişmesi için çalışıyoruz.

Yerli ve yabancı büyük patronlar gün gelecek bugünkü yöntemlerle ülkeyi yönetemiyecek duruma gelecektir. Bunu bilen büyük patronlar şimdiden o günler için hazırlık yapmaktadır. Oligarşik dikta krizin daha çok derinleşeceği o günlerde kimsenin söz hakkı olmadığı, kimsenin hakkını istiyemiyeceği, açlık, baskı, zulüm altında inliyeceği kanlı bir diktatörlük kurmak istiyorlar. İşte halkımızı bekliyen büyük tehlike budur, faşizm budur.

Şahin Aydın halkımızı bu büyük tehikeden kurtarmak için mücadele ettiğinden dolayı öldürüldü. Şahin faşizme karşı mücadelede yer alan bir sıra neferiydi. Anti-faşist mücadeede daha çok neferler vardır. Biz halkımızın mutlaka kurtulacağına inanıyoruz. Davamızda sonuna dek kararlıyız. Onun için ölümden korkmuyoruz; çünkü öldüğümüzde silahımızı elimizden alacak binlerce kişi çıkacak ve halkımıza yapılanların hesabını soracaklardır. Eğer kanlarımız halkımızın düşmanlarını boğacaksa, eğer halkımız zafere daha güçlü ilerliyecekse ve ardımızdan ağlıyarak değil zafer sesleriyle ağıtlar yakacaksa ÖLÜM NEREDEN VE NASIL GELİRSE GELSİN.

HOŞ GELDİ SEFA GELDİ

KAHROLSUN FAŞİZM

YAŞASIN HALKIMIZIN BAĞIMSIZLIK-DEMOKRASİ VE SOSYALİZM MÜCADELESİ

Yurtseverler faşizme karşı birleşelim

(Baştarafı 1. sayfada)

nağı göremediklerinden, 12 Mart döneminin faşist baskı ve terör iktidarlarının derin özlemi içindedirler. Burjuvazinin kanlı tertiplerinin temelinde, işçi ücretlerinin dondurulduğu, genel grev ve referandum haklarının kaldırıldığı, taban fiyatlarının düşürüldüğü, sendikal, ekonomik ve demokratik her türlü mücadelenin baskıyla önlendiği, kısacası, geniş halk yığınlarının nefes alamadığı, fakat alabildiğine sömürüldüğü faşist bir iktidar arzusu yatmaktadır. Bunun için de kiralık katil çetelerini devrimci işçilerin, gençlerin, öğretmenlerin, halkın üzerine saldırtıp, her gün yeni bir olay yaratmak, devrimci üniversite gençliği silâhlanıp onların tayin ettiği mücadele alanında dövüşmeye mahkum etmek ve böylece kendi deyimleriyle bir «anarşi» ortamı yaratıp «Sağ-sol çatışmaları yeniden başladı», «Devlet elden gidiyor, Komünist tehlike büyüyor» çığlıklarıyla istedikleri bir iktidar ortamı hazırlama çabası içindedirler...

Hepimizin bildiği gibi, ABD emperyalizmi ve onun uzantıları 12 Marttan önce de benzer girişimde bulunmuştu. Günümüze ışık tutması açısından, bu konuya burada çok kaba ve kısaca da olsa değinmeyi zorunlu görüyoruz.

İkinci Paylaşım Savaşının bitiminden sonraki ilk dönem içinde, kapitalist dünyada kesin bir ABD hegemonyası kurulduğu bilinmektedir. Ancak 1960 yıllarında ekonomik güçler oranında önemli değişimler, özellikle Amerikan emperyalizminin mevzilerinin nispeten zayıflaması sonucu olarak, diğer iki emperyalist rekabet merkezi, yani AET ve Japonya emperyalist metropolleri oluştu. Kapitalizmin eşit olmayan gelişmesi sonucu 1960'lardan sonra emperyalist sistemin jandarmalığı görevi tehlikeye düşen ABD'nin ayakları altından toprak hızla kaymaya başladı. Bunun sonucu olarak, ABD ekonomisini alabildiğine askerileştirmiş ve dünya ölçüsünde politikasını aşırı müdahaleci bir politikaya devretmiştir. ABD'nin artık elindeki imkânları barışcıl metotlarla koruyamıyacağı açıktır. Kendi güdümündeki ülkelerde her ne pahasına olursa olsun, tamamen kendi dümensuyundan gidecek iktidarlar oluşturmak zorundadır artık...

ABD, Uzak-doğudan çekilirken, gücünün büyük bir kısmıyla Orta-Doğu'ya abanmıştır. Hayati çıkarları bunu gerekli kılmaktadır. Ekonomisinin çektiği «enerji buhranı» emperyalist rekabet savaşında, ABD'nin önemli bir gücüyle Orta-Doğuya yönelişinde önemli bir rol oynamıştır. ABD'nin Orta-Doğu'da sağlayacağı kesin bir üstünlük için Yunanistan, Türkiye ve İran'ın önemi elbette ki çok büyüktür. Nitekim, ABD, 1967 de Yunanistan'da Albaylar Cuntasını «Promete Planı» darbesiyle işbaşına getirmiştir. İran'daki kendine sadık rejimle de korkunç bir silahlanmayı son yıllarda tamamen gerçekleştirmiştir. Milliyetçi Arap rejimlerine de çengel atarak, Nasır'dan sonraki Mısır yönetimini kısmen kendine bağlamaya çalışmıştır. ABD, özellikle Türkiye'yi Orta Doğu sorunununda önemli bir üs olarak kullanmayı da amaçlamaktadır. Ama ne var ki, değişen dünya güçler dengesi sonucu, ABD'nin karşısına Türkiye üzerinde bir takım engeller dikilmiştir. Bu engellerin başında, Türkiye'nin bilhassa 1965 lerden sonra yakın ekonomik ilişkiler içine girdiği diğer bir emperyalist rekabet merkezi olan AET gelmektedir. 1965 lerden sonra AET ülkeleri ile olan dış ticaretimiz, ABD ile olandan kat kat fazla bir düzeye ulaşmış, direkt sermaye ihracındada AET ülkeleri, özellikle Federal Almanya, ABD'den öne çıkmıştır. Vietnam Savaşı sırasında ödemeler dengesi iyice bozulan ABD, geri ülkelere yaptığı yardım (!) ve kredilerde önemli ölçülerde azaltmalara gitmek zorunda kalınca F. Almanya bu fırsatı değerlendirme yoluna gitmiştir. F. Almanya ve diğer AET ülkeleri, Türkiye'yi Orta Doğudaki çıkarları için de bir sıçrama tahtası olarak kullanmak istemektedirler. Sonuç olarak, ABD'nin değişen dünya koşulları içindeki azalan egemenliği Türkiye'yi ekonomik planda daha çok AET ülkelerine bağımlı kılmıştır. ABD, artık, 1950 lerden sonra Orta Doğu'da pekiştirdiği Yunanistan, Türkiye ve İran çemberinde Türkiye'nin yerinin sallantıya girmesini elbette ki hazmedememektedir. Son yıllarda artan müdahalecilik tutumunu Türkiye'de de sahneye koyması kaçınılmaz bir durum almıştır...

ABD'nin 1970'lerde dış yardımı (!) 1,6 milyar dolar kadar geriletmesi, kısa zamanda ülkede hayat pahalılığı ve enflasyonu arttırıcı yönde etkisini göstermekte gecikmiyor... ABD'nin dümensuyundaki Dünya Bankası, Türkiyenin ekonomi politikasında önemli değişiklikler isteyen ve zamanın iktidarının politikasını eleştiren bir rapor yayınlıyor.

Nitekim, ABD emperyalizmi ve ülkemizdeki ortakları, ellerinde bulunan basın-yayın araçlarıyla zamanın iktidarı AP'ye ve onun lideri Demirel'e karşı yoğun bir kampanya yürütmüşler, kendi iktidar alternatiflerini «ilerici», «reformcu» diye lanse ederek, çeşitli halk kesimlerinde, bilhassa küçük - burjuva kamuoyundaki memnuniyetsizliği ve ilerici-devrimci muhalefeti de kendi darbeci girişimleri doğrultusunda kanalize etmeye çalışmışlar ve başlangıçta bunda da kısmen muvaffak olmuşlardır. Kısacası, egemen sınıfların kendi aralarındaki iktidar kavgasında ABD'ci diyebileceğimiz kesim, parlamentarizme dayanan zamanın gerici iktidarına karşı, gençliğin de en aktif olarak içinde yer aldığı devrimci mücadeleyi, geniş halk kesimlerinin memnuniyetsizliğin istismar ederek kendilerine iktidar yolu açmak istemişti. Amaçları, ***ABD emperyalizminin dümensuyunda seyredecek bir iktidarla, bütün imkânları tekelci burjuvazinin çıkarları doğrultusunda seferber etmek, daha önceleri ittifak halinde olduğu iktidar ortağı diğer sermaye kesimlerini de (ticaret burjuvazisi, prekapitalist unsurlar, tekelleşememiş sermaye, vs.) iktidardan tasfiye ederek, başta emekçi yığınlar olmak üzere bütün halk sınıf ve tabakalarını zülüm ve sömürü düzenine mahkum etmekti...***

Sonuç olarak, egemen sınıfların bugün tezgâhladıkları oyunların ardında yine böyle bir kanlı sermaye diktasının özlemi yatmaktadır Fakat 12 Mart döneminden tek farkı bugün bu oyunların içinde AP'nin de birinci derecede rol oynama görevini üstlenmiş olmasıdır. Çünkü, yukarıda da belirttiğimz gibi, o günden bu yana geçen süreç içinde köprülerin altından çok sular akmış ve AP bugün tekrar parlamenter yollardan tek başına iktidara gelebilme umutlarını tamamen yitirmiştir. Bunun için de varolabilme şartının gereği başka alternatiflerle iktidar olanakları arama çabaları içindedir. 1973 Ekim seçimlerinden önce içindeki bir takım fanatik gericileri tasfiyeye yönelmesine rağmen bugünün değişen şartları AP'yi en fanatik kesimlerle birlikte «Milliyetçi Cephe» şarlatanlıklarına zorlamıştır.

Şimdi, devrimcilerin bu durum karşısında nasıl bir tavır içinde olmaları gerektiğinin saptanmasına gelelim.

Herşeyden önce şunu belirtelim ki, devrimci gençlik, dünya halklarının baş düşmanı emperyalizm ve ülkemizdeki uşakları tarafından tertiplenen bu tür kanlı oyunlara kesinlikle gelmeyecektir. Halk düşmanı sermaye çevrelerinin ve onların arkasındaki emperyalist ağababalarının iktidar oyunlarında, bizleri sokmak istedikleri dar ve boğucu çemberin içine girmeyeceğiz... Devrimci işçilerin, öğrencilerin cesetlerini kendilerine iktidar basamağı yapmak isteyen hainler çetesi şunu iyice bilsin ki, ***halkımızın bilinçli ve örgütlü mücadelesi,*** bir gün onları döktükleri kanda boğmasını bilecektir... ***Devrimci gençlik,*** faşist saldırılar karşısında kendisini korumayı elbette bilecektir, fakat, emperyalizmin oyunlarında gelmeyecektir.

Devrimci gençlik, işçi sınıfının tüm halkımıza önderlik ettiği özgürlük, demokrasi, bağımsızlık ve sosyalizm savaşında halkla omuz omuza mücadele verecektir...

Faşist terör ve saldırganlıklar, devrimci gençliğinde bütün fedakarlık ve bilinciyle katılacağı halk kitlelerinin o büyük gücüyle paramparça edilecektir..

Biz, devrimci gençlik olarak, ülkemizdeki tüm devrimci işçi sendikalarını, yurtsever ve demokratik kuruluşları, anti-faşist siyasal örgütleri, son zamanlarda halkımıza karşı yoğunlaşan faşist saldırılara karşı daha etkili mücadele etmeye ve demokratik güçbirliğini oluşturmaya çağırıyoruz... Faşist saldırılar ve tezgahlanmak istenen kanlı tertipler sadece devrimci öğrencilere karşı değil, başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm halkımıza karşıdır... Geniş anti-emtabana sahip bulunan CHP'deki yurtseverleri gençlik peryalist ve anti-faşist halk yığınlarından oluşan bir olarak daha etkin bir anti-faşist mücadele vermeye çağırıyoruz...

Tarihin karanlıklarına gömülmemek için çırpınıp azgınlaşan emperyalizm ve tüm ülkelerdeki işbirlikçileri, dünya halklarının devrimci ateşiyle kül olmaktan kurtulamıyacak ve Türkiye halkı da bu kutsal görevde kendine düşeni yerine getirecektir...

ileri

Doğu'da katliam: 20 köylü öldürüldü

11 Aralık günü Urfa'nın Viranşehir ilçesinde 20 yoksul köylü kurşuna dizilerek katledildi.

Hepimizin bildiği gibi birkaç gün önce basında çıkan bir haberde, jandarmaların kaçakçılarla çatıştığı ve 9 kişinin öldüğü bildirilmişti. Oysa olayın öyle olmadığı, CHP'li doğulu milletvekillerinin, Viranşehirli köylülerin ve gazetemize gelen doğulu arkadaşların açıklamalarıyla ortaya çıkmıştır.

Doğuda halkımız yıllardan beri bir yandan ağır sömürü, bir yandanda buna bağlı olarak jandarma baskısı altında inlemektedir. Doğu halkı bilhassa sınır bölgelerinde geçinecek bir araça sahip değildir, çoluk çocuğunun ve kendisinin geçimini sağlamak için zorunlu olarak kaçakçılık yapmaktadır. Bunlar ya ağalar için 50-60 lira günlükle çalışmakta, yahutta yaşayabilmek için küçük çapta kaçakçılık yapmaktadırlar. Oysa kaçakçılıktan büyük vurgunu ağalar ve patronlar sağlamaktadır. Ama mayın tarlasında parçalanan, kurşunlanan hep doğulu yoksul halkımız olmaktadır.

Birçoğumuzun hatırladığı, ve doğu halkının hala acısını yüreğinde taşıdığı buna benzer bir katliamda 1943 senesinde Özalp kasabasında olmuştu. Daha önce gözaltına alınan 33 köylünün sonradan tatbikat yapılacak diye sınıra götürülüp kurşuna dizilmesi, olaydan ağır yaralı kurtulan birinin yaptığı açıklamalarla gün ışığına çıkmıştı. Olayın sorumlusu komutan General Muğlalı ise «ben emri Ankara'dan aldım» diyerek katliamın nereden düzenlendiğini açıklamıştı. Bugün Viranşehirde meydana gelen olayda 32 sene önceki olayla büyük benzerlik göstermektedir.

Olayla ilgili olarak meclis araştırması isteyen CHP'li milletvekillerinin açıklamasında: «Resmi kayıtlara göre her ne kadar 9 kişinin öldürüldüğü bildirilmiş ise de, gerçekte 20 kişiye yakın vatandaşın öldürüldüğü söylenen bu olayda, arzu edilmemesine rağmen hiçbir jandarmanın vurulmayışı, yara bile almayışı, karşılıklı bir çatışma intibaını vermemekte, aksine pusuya düşürülmüş bir grup sırt-hamal kaçakçılarına karşı tek taraflı yaylım ateşi yapıldığı intibaını vermektedir. Bölgede dolaşan haberler ve mevcut kanı bu yöndedir.

Yaygın haberlere göre, Suriye'den sınırı geçen (sırt-hamal) kaçakçılar, geçişlerinden haberdar olan jandarmaların pusularına düşmüş ve teslim alınmalarına rağmen topluca sınıra yakın bir yere götürülerek hep birlikte kurşuna dizilmişlerdir. Maktüllerden Sehan Erkek ile Kejan Sevgili yaralı iken ellerini havaya kaldırarak teslim işaretinde bulunmalarına rağmen, bunlar dahi el avuçlarından aldıkları sayısız kurşun yaraları ile öldürülmüşlerdir.» denilmektedir.

Öte yandan bir açıklama yapan Urfa CHP milletvekili Celal Paydaş: «Yüksek kademeden aldığım bilgiye göre, jandarma daha önce büyük çapta bir hayvan kaçakçılığı ihbarı almış. Bunun için 200-300 kişilik bir kuvvetle ihbar bölgesinde tertibat alınmış. Yetkili bana «Biz başka şey için tedbir almıştık ama bunlar rasgelmiş» dedi. Bu da gösteriyorki, yakalama değil öldürme emri verilmiş. Maden ki çembere alınmışlardır, hepsi yakalanabilirdi. Cezaları da öldürülmek değil 1-5 yıl hapis olurdu. Çoğunun da arkadan vurulduğunu öğrendik.» demiş ve sözlerini şöyle bitirmiştir. «Devletin kuvvetleri gerçek kaçakçıları yakalamak istiyorsa, ihbar ediyorum. Gaziantep'de Kilis Pasajı, Urfa'da Ucuzluk Pasajı, Diyarbakırda Japon Pasajı, Mardin'de Ucuzluk Pasajı kaçak malların satıldığı yerlerdir Orada ağalar ve şeyhler Viranşehirde öldürülen hamal olarak vasıflandırılan yevmiyeleri 50 lira civarındaki ezilen insanların sırtından milyonlar kazanıyorlar.»

Bu olayın açığa çıkarılması ve doğuda halkımız üzerine uygulanan baskı ve zulme karşı daha etkin bir müçadele için tüm demokratik güçleri göreve çağırıyoruz.

İranlı yurtsever öğrencinin sınırdışı edilmesini protesto eden İranlı öğrenciler basın toplantısında.

Gösteriler başlarken

V. İ. LENİN

Karşı devrimin en hunhar kıyımından üç yıl sonra, şimdi, her türlü baskı altında ezilen, bunalan, sindirilen, karanlıklara sürüklenen halk kitlelerinin tekrar uyanıp mücadeleye devam etmek üzere baş kaldırdıklarını görüyoruz. Üç yıldır süregelen idamlar işkenceler ve vahşi misillemeler, otokrasi «düşmanlarının» onbinlercesinin yok olması, yüzbinlercesinin tutuklanması ya da sürülmesi ve daha birçok yüzbinlercesinin sindirilmesi ile sonuçlandı. Fakat milyonlarca, on milyonlarca halk devrim öncesine kıyasla çok değişmiştir. Rusya tarihinde şimdiye kadar hiçbir zaman bu milyonlar bu kadar yapıcı ve canlı derslere, böyle açık bir sınıf mücadelesine şahit olmadılar. Bu milyonlara, on milyonlara atılan mayanın tuttuğu, geçtiğimiz yaz yapılan grevlerden ve geçenlerde düzenlenen gösterilerden apaçık belli olmaktadır.

Madem toplumda tek tutarlı devrimci sınıf olan proletarya, bu öncü sınıf devrimin hazırlanması ve devrim sırasında sınıf mücadelesi için grevi en yaygın bir mücadele aracı olarak kullanmıştı; Kah değişen, kah ayrılmaz şekilde birleşen ekonomik ve politik grevler, emekçi kitlesini kapitalist sınıflar ve müstebit hükümete karşı tek vücut haline getirdi ve köylüleri de mücadele için tahrik etti.

1895'de başlayan devamlı grev dalgası halk devriminin hazırlık safhasını başlatmıştı. 1905'de bir ay içinde greve katılanların sayısının 400.000'e yükselmesi de gerçek devrimin başlangıcını işaret ediyordu. Grevci sayısı devrimin üç yılı süresince gittikçe azalmasına rağmen (1905'de 3.000.000 kadar 1906'da 1.000.000 ve 1907'de 750.000) şimdiye kadar herhangibir ülkede görülenlerin üstündeydi.

1908'de grev yapanların sayısında büyük bir düşme görülmesi (176 000) ve 1908'de bu sayının daha da düşmesi (64.000) ise ilk devrimin sonuna daha doğrusu devrimin ilk aşamasının sonuna gelindiğini gösteriyordu.

Şimdi tekrar bu yazdan beri genel eğilim değişmeye başlamıştır. Ekonomik grevlere katılanların sayısı artmakta, hem de büyük bir hızla artmaktadır. Kara - yüzler karşı devriminin mutlak egemenlik dönemi sona ermiştir. Yeni bir ayaklanma devri başlamaktadır. 1905 ile 1909 arasında önemli bazı duraklamalar hariç devamlı olarak geriye çekilmekte olan proletarya, yeniden güç kazanmaya ve tekrar hamle yapmaya başlamıştır. Endüstrinin bazı kollarındaki canlanmalar proletarya mücadelesinin de canlanmasına yolaçmaktadır.

Proletaryanın başladığı şeyi, diğerleri, burjuvalar, demokratik sınıflar ve toplumun diğer bazı kısımları devam ettirmektedirler. Ilımlı bir liberal ve gerçek demokrasinin yalancısı bir insan olan, Birinci Duma başkanı Muromtsev'in ölümü ilk çekingen gösterilere sebep oldu. Lev Tolstoi'un ölümü ile uzun bir aradan sonra ilk sokak gösterileri başladı. Bunlara katılanlar genellikle öğrenciler olmakla birlikte işçiler de bu gösterilerde yer aldılar. Tolstoi'un gömüldüğü gün bir çok fabrika ve iş yerinin durması ise ufak ölçüde de olsa gösteri grevlerinin başlangıcını gösteriyordu.

Son günlerde, Vologda ve Zerentui'de, devrimdeki kahramanca eylemleri dolayısıyla tutuklanmış olan yoldaşlarımıza, çarın gardiyanları tarafından reva görülen işkenceler, öğrenciler arasında atılan mayayı güçlendirmişti.

Rusya'nın her tarafında toplantılar ve mitingler tertiplenmektedir, polis ise üniversiteleri basmakta, öğrencileri tutuklamakta, olaylar hakkında en ufak gerçeği yayınlatan gazeteleri mahkemeye vermekte, ama bü tün bu yaptıkları ile huzursuzluğu hergün biraz daha artmaktadır.

Proletarya başlamış, demokratik gençlik devam et mektedir. Rus halkı yeni bir çatışmaya hazırlanmakta, yeni bir devrime doğru yol almaktadır.

Rabochaya Gazete
No 2, 18 Aralık 1910
Bütün Eserleri, Cilt 16

İran Şahı'nın terör örgütü: SAVAK yine sahnede

Emperyalizmin sadık köpeği İran Şahı'nın zulüm ve cinayet örgütü SAVAK, yıllardan beri İran halkı üzerinde sürdürdüğü baskı, zulüm ve cinayetleri bugün Türkiye'ye kadar genişleterek devam ettiriyor.

Gün geçmiyorki burjuva basınında esrar kaçakçısı (!) İranlıların kurşuna dizildiği haberi çıkmasın. Gerçekte öldürülenler İran halkının en yiğit ve en fedakâr unsurları İranlı devrimciler.

Bu cinayetlerin çoğunu CIA ajanları tarafından yönetilen SAVAK işlemektedir. Bir çoğumuzun hatırlayacağı gibi, 4 yıl önce bugünlerde, 20 Aralık 1970'de İranlı devrimci öğrenci Firuz Memedi, Ankara'da SAVAK tarafından öldürülmüştü. Yine 12 Mart döneminde birçok öğrenci hiç bir gerekçe gösterilmeden sınırdışı edilmişti. SAVAK'ın devrimci öğrencilere olan baskıları Türkiye'de de hâla sürmektedir. Son günlerde İran'lı yurtsever genç Selim Babanzadeh Savak-Mit işbirliği sonucu hiçbir gerekçe gösterilmeden sınır dışı edilmiştir.

Arkadaşlarının sınır dışı edilmesini protesto için bir basın toplantısı yapan yüzleri maskeli İranlı yurtsever genç ler:

«SAVAK'ın baskı ve zulmünün Türkiye'de de devam ettiğini, İranlı devrimcilere büyük baskılar yapıldığını» belirtmişler.

«Mücadelelerinin tüm baskılara rağmen sonuna kadar süreceğini» bildirerek «Faşist İran Şahına ölüm» «Yaşasın halkların kardeşliği» sloganlarıyla basın toplantısını bitirmişlerdir.

Bağımsızlık ve Demokrasi için İLERİ ★ Sahibi ve Sorumlu Yönetmen: *Mehmet ÇAKICI* ★ Büyük Reşit Paşa Caddesi No: 48/5 Beyazıt - İSTANBUL ★ Sayısı 150 kuruş ★ Abone bir yıllık: 30 T.L., Altı aylık 15 T.L. ★ Dizgi-Baskı: Murat Mat. Koll. Şti. İSTANBUL. *Baskı tarihi: 6/Ocak/1975*

FAŞIZM ŞAHINLERIN KANL

ÖLENLER DÖĞÜŞEREK ÖLDÜLER; GÜNEŞE GÖMÜLDÜLER. VAKTİMİZ YOK ONLARIN MATE

SON SÖZÜMÜZ SÖYLENMEDİ
KAVGAMIZ DURMAYACAK
ŞAHİN AYDIN ÖLDÜYSE
BİN ŞAHİN VAR SAVAŞACAK.

ŞAHİNLER ölmez!
bunu bilesin
sermayenin bilenmiş hançeri,
Hepsi Şahindir
proleterya'nın nasırlı elleriyle
yetiştirdiği gençleri.
Bir Şahin ölür:
binlercesi doğar o şafakta.
Ve ölenlerin kanları
yeni fideler yetiştirir toprakta.
Fabrika bacaları Şahin'lerin
türküsünü çalana dek.
Ve tarlalar suya hasretini
giderene dek.
Ve o gün Şahinler
ellerinden bırakacaklar
silâhlarını
ve toprağa uzatacaklar,
makineye uzatacaklar,
ölüme koşan ellerini.

TANER KARDEŞ

ŞAHİNLER ÖLMEZ

Bir akşam emperyalizmin temsilcileri pentagon'da: Şili'de dökülecek kanlar şerefine kadeh kaldırıyordu. Ve sunmak için bir kadeh Şili halkının kanından tüm dünyanın faşistleri ne ve Yunanistan'da ve Türkiye'de ve daha bir çok ülkede binlerce devrimcinin kanından da. Ama ne Şili'de, ne Türkiye'de ne Yunanistan'da nede bir çok ülkede emperyalizm ve onun ortakları bu ülkelerin bağımsızlık, demokrasi, ve sosyalizm mücadelelerini durdurabilir.

Yurdumuzda 12 Mart'ta ve ondan önce yüzlerce yurtsever ve sosyalisti öldürmesi, büyük burjuvaziye rahatlık sağlamamıştır. Her gün işçisinden köylüsüne binlerce kişi bağımsızlık, demokrasi, ve sosyalizm güçlerine katılı yor ve atılan her adım karşı devrimcilere sara nöbetleri getiriyor. Yıkılmamak ve artık çöken kapitalist sistemi ayakta tutabilmek için her şeyi mübah gören bu karşı-devrimciler iki arkadaşımızı daha katlettiler.

Yeni faşist oyunlar tezgahlayan tekelci burjuvazi tüm demokrat, sosyalist güçleri ezmek için dün yaptığı gibi bugünde siyah gömlekliler sürüsü örgütlemeye, sağa, sola saldırtmaya ve özlediği faşist bir iktidar olanağı sağlamaya çalışmaktadır.

İki arkadaşımız öldü. Bir işçi Hüseyin Örek... Bir öğrenci Şahin Aydın...

Onlar karşı devrimin her çeşit oyununa karşı yılmadan mücadele ettiler.

Onlar ki özgürlük ve demokrasi mücadelemizin yılmaz savaşçılarıydılar. Ve onları vuranlar:

Her zaman ki gibi kalleştiler.
Her zaman ki gibi halk düşmanı idiler.
Ve onlar korkaktılar.

Şahinler, Hüseyinler ve Şili koyunda binler ve Afrikalı son sözü özgürlük olan zenci yoldaş; Satmadı kafasını, gözünü, kolunu ve tüm gücünü bir mal gibi:

Onlar
«Hep bir ağızdan türkü söyleyip
hep beraber sulardan çekmek ağı,
demiri oya gibi işleyip hep beraber
hep beraber sürebilmek toprağı,
ballı incirleri hep beraber yiyebilmek,
yarin yanağından gayri her şeyde
her yerde
hep beraber!»
diyebilmek için.

Latin Amerikadan, Afrikaya; Asyadan, Av rupaya omuz omuzaydılar. Binlerce devrimci

KARDEŞLER:

Devrimci hareketimiz b
Şahin'de, Vedatlar, Tay
ralık köpekleri faşistler tara
Şahin'de, Vedat gibi Ta
la, tüm benliği ile kendini h
Onu vuran kiralık eller
şunlarıyla, gerici salyalarıyl
Bu kavga, halkların em
bağımsızlık, demokrasi, sosy
Bu kavgada yalnız Şahi
ledildiler, ama dünden bugün
sosyalizm türküleri empery
sarsıyor, sarsacak ve yıkaca
Bizler bu kavgada birer
dürülmesi halkların kurtulu
bilsinlerki, bu kavga kanla,
Kardeşler,
Acımız sonsuz, kaybımız
bir volkan ve er geç yıkıla
kamp...
DEVRİMCİLER ÖLÜR,
DEVRİ
KAHROLSUN EMPERYAL
YAŞASIN HALKIMIZIN
YALİZM KAVGASI.

...LARINDA BOĞULACAKTIR...

...MİNİ TUTMAYA. AKIN VAR GÜNEŞE AKIN. GÜNEŞİ ZAPTEDECEĞİZ GÜNEŞİN ZAPTI YAKIN.

...ir şehit daha verdi: ŞAHİN AYDIN
...lanlar, Battallar gibi emperyalizmin ki-
...fından vuruldu.
...ylan gibi 23 yaşındaydı ve tüm inancıy-
...alkının kurtuluşuna adamıştı...
... bilmezlermi ki, devrim ateşi faşist kur-
...a söndürülemez...
...peryalizme ve kapitalizme karşı verdiği
...alizm kavgası...
...n değil, binlerceside bugüne kadar kat-
...ne yüzbinlerin bağımsızlık, demokrasi ve
...alist ve kapitalist kampın duvarlarını
...kta...
... neferiz, onlar bilsinlerki, neferlerin öl-
...ş mücadelelerini durduramaz. Ve onlar
...ateşle ve zulümle bastırılamaz...

... büyük ama hıncımız bir dağ, inancımız
...cak bu köhnemiş emperyalist-kapitalist

...MLER SÜRER.
...İZM VE FAŞİZM
... BAĞIMSIZLIK, DEMOKRASİ, SOS-

İYÖKD
ALİŞAN ÖZDEMİR

katledildi, Şahin'le Hüseyin gibi. Ama halklar yine omuz omuza zafere dek yürüyecek!

Ülkemizdeki bu son baskılar, katliâmlar emperyalizm ve onun ülkemizde ki uzantısı tekelci burjuvazinin tüm demokrat, sosyalistlere ne ilk nede son saldırısıdır. Bunu son kılacak ancak ve ancak işçi sınıfının öncülüğünde tüm halkımızın bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin zaferi olacaktır. Ölenler bu mücadelenin birer yılmaz savaşçılarıydılar. Ve onlara saplanan bıçak tüm demokratlara ve sosyalistlere yöneltilmiş bir hançerin ışıltısıdır. Bunun bilinci içinde olan devrimci sendikalardan CHP'ye kadar tüm anti-faşsti güçler, faşist her türlü girişimi protesto ettiler.

Artık mali oligarşi kendisni ayakta tutabilmek için, kendi militarist güçleri yanında paralı uşaklar tutmakta ve faşizmin kara bulutları içine halkımızı gömmek istemektedir. Bunlar hayata, yaşamaya, sevmeye, insana ve hatta kendilerine bile düşmandırlar.

Biz gençlik olarak, gençliğe yapılan saldırıları basit bir «gençlik olayı» şeklinde yansıtmaya kalkan faşizmin gizli şarlatanlarına şunu belirtirizki, gençlik, işçisiyle köylüsüyle beraber özgürlük ve demokrasi için mücadele etmek tedirler. Ve ülkemizde de faşizm heveslileri, ağa babaları büyük burjuvazi ile birlikte hitlerin, mussolinin atıldığı ve daha bir çoklarının atılacağı tarihin çöp sepetine kendi pislikleriyle birlikte atılacaklardır.

Şahin Aydın bu kavgada bir sıra neferiydi, binlerce inançlı ve kararlı demokrat ve sosyalist bu devrm şehidinin cenaze törenine katıldı. Burada binlerce yurtsever «Şahinlerin ölmeyeceğini» «Faşizmin Şahinlerin kanlarında boğulacağını» belirterek faşizme ve emperyalizme karşı mücadelenin durmayacağını açıkladılar.

Yarınlar, ölenlerin kara toprakları üzerinde özgürlük, demokrasi ve sosyalizm çiçeklerinin açtığı dünya olacak. Artık faşizmin kara bulutları değil, gökte barışın güvercinleri dolaşacak. Ve binlerce Şahin zaferin bayrağı olacak.

Kalbim Afrika'da
Şah damarım Sibirya'da çağıldar.
Çiçek açarım Santıago'da
Taşkent'li bir kızın yakasında büyürüm.
Bu savaşta bir kere öldüm ben
bundan sonra milyon milyon doğarım.

Yanlış tavırlarla mücadele edelim

M. NEDİM ÖZGEN
İYÖKD YÖNETİM KURULU ÜYESİ

Demokratik mücadele olsun sosyalist mücadele olsun kollektif çalışma ile yürütülmek zorundadır. Kollektif çalışmada yığın ör gütleri veya kadro örgütleri tarafından gerçekleşir. Bu bakımdan kitle örgütlerinde demokratik merkeziyetçi (demokratik yanı ağır basan) ilke ışığında alabildiğine geniş yığınları örgütlemek ve onların kitle çıkarlarını savunmak önümüzdeki en acil görevlerden bi ridir. Kitle örgütlerinde günümüzde görülen hataları belirtmeden geçemeyeceğiz. Gurup çıkarları gözetmek, kişisel çıkarları gözetmekten ileri gelen kariyerizm şeklinde beliren eğilimler, alınan kararların uygulanmasını engel lemektedir. Bunlar eğitim çalışmalarında olsun, kitle çalışmalarında olsun sık sık görülen eğilimlerdir. Bu tür eğilimler için söyleye bileceğimiz çok şey vardır. Demokratik örgütler yığın örgütleridir, yığın örgütleri de alabildiğine geniş kitleyi barındırmaktadır. Gurupların nihai hesaplaşma yeri demokratik örgütler değildir. Ayrıca bu, yığın örgütlerinin bu günkü hukuki niteliğine de zarar getirmektedir.

Demokratik örgütler yığınları eğitirken basitten karmaşığa; kolaydan zora doğru bir eğitim çalışması izlemek zorundadır. Örneğin gençlik örgütlerinde yığın olarak eğitimde kit leleri sosyalizme açık hale getirmek, anti-emperyalist, anti-faşist tavır almasını sağlamak ve kadroların eğitiminde ise sosyalizmin evren sel doğrularının öğrenilmesi ve buna bağlı ola rak ülkenin meselelerinin öğrenilmesi yolu izlenilmelidir. Çünkü diyalektik ve tarihi materyalizmin ışığında meselelere bakış açısı kazanmayan genç, günümüzdeki sorunlara dar kalıpçı mekanik, doğmatik bir tarzda bakıyordur. Bu ise demokratik ve devrimci mücadele açısından zararlıdır. Bilimin devrimci ruhuna uygun olarak eğitilmek gerekir. Bunu inkâr eden, dar gurup çıkarlarını savunan tartışma platformunu dar gurup çıkarlarını savun mak için taşıran, değiştiren guruplara ve kişilere karşı mücadele edelim.

Birincisi örgütümüz yığın örgütüdür, ikincisi örgütümüz kolaydan zora doğru eğitim çalışması izlemektedir, üçüncüsü örgütümüzün hukuki niteliğine zarar verir, dördüncüsü sosyalistlerin formasyonlarını tamamlaması (ideolojik çalışma) gereklidir. Ve nihai hesaplaşma yeri demokratik örgütlerin çatısı değildir. Bu bakımdan biraz önce açıkladığımız gibi ilkeleri saptanmış ideolojik çalışmalar yürütmek zorundayız; bu kararımıza ters tutumda olan, gurup çıkarları gözeten, kariyerizm gözeten unsurları kitleler tecrit edecektir.

Yukarda açıkladığımız eğiimler kitle çalışmasında yansımaktadır. Örneğin kitle gösterilerinde ayrı slogan atmak, hedef şaşırtmak, kitlenin ilerisinde eylemler önermek, bireysel öne atılışlar vs. gibi. Bunlar günümüzde kitle çalışmalarında arkadaşlarımız tarafından görülüp anında eleştirilmeli ve doğru tavır benimsemeye zorlanmalıdır. Demokratik örgüt kit le gösterisi için karar almışsa, niçin, neden ve nasıl yapılacağı konusunda da kararı vardır el bette, arkadaşlarımız o kitle eyleminin gereği ne uygun davranış göstermek zorundadır. Kit leler içersinde kollektif çalışmaya inanmayan veya pratikte ters tavır takınan unsurlar tes bit edilmeli, eleştiri yapılmalı ve özeleştirisini yapmalıdır. Şayet hataları sistemleşmişse tecrit edilmelidir.

Yine yukarıda saydığımız gibi bazı unsurlar kendilerini demokratik örgüt kabul etme eğilimi içindedirler. Alınan kararlar ışığında çalışmak yerine kendi kendini örgüt kabul eden, dağınık, serseri, hotzotçu tavırlar içersinde yığınların demokratik mücadelesine engel olmaktadırlar. Bu tür eğilimlere karşı her devrimci, arkadaş savaşmak zorundadır. Kit lelerin zaferi ancak ve ancak kolektif çalışma ile başarıya ulaşabilir.

Bu eğilimde olanların bazıları sözde eylemci pratikte pasifist tavır içindedirler, bazı ları da kitle çizgisi tanımayan kendi kişisel çıkarları için ucuz kahramanlık gösteren kişilerdir. Hele hele günümüzde bu eğilimlere kar şı mücadele etmezsek gelecekte bunlar gençliği bölüp ahbap-çavuş tekkesi durumuna getirecek kendi subjektif çıkarları için maceraya sürükleyecek eğilimlerdir.

Yine bir başka yanlış eğilime karşı tavrımız şu olmalıdır:

Yığın örgütleri kendi kitlesinin demokratik ve ekonomik hakları üzerine politik mücadeleyi oturtmalıdır. Kitlelerin demokratik halklarına karşı tarafsız veya güncel tavır takınamayız, her zaman kitlenin demokratik hakları doğrultusunda mücadele etmeliyiz, soyut politik mücadele gençliği bizden ayırır, bu bakımdan demokratik ve akademik mücadeleyi küçümseyen eğilimlere karşı mücadele edelim.

Demokratik mücadele içinde alabildiğine görev bölüşümü yapalım. Hiçbir görevi küçümsemeyelim. Verilen görevi en mükemmel şekilde yerine getirelim. Görevleri yaparken alçak gönüllü, arkadaşlara ve kitlelere saygılı davranalım. Alçak gönüllü ve saygılı davranış bizi kitleler karşısında küçültmez, bizatihi kit lelerin sempatisini kazandırır. Bizim halkımız ve gençiğimiz ve genel oarak dünya halkları karşılıklı sevgi saygıya dayanan kardeşçe ve arkadaşça davranışlardan hoşlanırlar. Kitleleri kazanırken mümkün olduğu kadar ikna etmeye çalışalım, biz kaybetmeyiz, bilakis kazanırız. Kitleler bugün yanlış eğilim içinde bulunabilirler. Bu doğaldır, bunu gidermenin yolu iknadır. İkna dışında kitleler kazanılamaz. Hotzotçu, aceleci, kitleyi suçlayıcı ve sonrada kitleler hiçbirşey yapamaz diyen pasifist ve anarşist eğilimlere karşı kitleler ve kadrolar uyanık olmalıdır.

Yine sistemleşme eğilimi gösteren başka bir hatayı görelim.

Buda toplantılarda gündemin gereklerine uymamak veya aynı şeyi fazlaca tekrarlamak veya toplantıda açıklanması gereken meseleleri toplantı dışında açıklamak; birleştirici ve yapısı olmak yerine ayırıcı olmak, örgüte ve çalışmalara dışardan eleştiriler getirmektir. Demokratik mücadelenin başarısı açısından toplantılara hazırlıklı gelinmeli, yapıcı öneriler getirilmeli ve örgüt toplantıları dışında eleş tiriler yapılmamalıdır. Eleştiriler haklı nitelikte olmalı hiçbir arkadaş bu eleştirinin dışında kalmamalı ve özeleştiri yapılmalıdır ve özeleştiri sonucunda birlik ve buna uygun ola rak çalışmalar sürdürülmelidir.

İçinde bulunduğumuz objektif ve subjektif şartlar bütün arkadaşlar tarafından kavranmalıdır. Her zamandan daha fazla gençliğin demokratik ilkeler çerçevesinde birliğe ihtiyacı vardır. Bu bakımdan bütün arkadaşların devrimci gence yakışır tavır içinde olmaları ve buna bağlı olarak demokratik mücadeleyi sür dürmeleri gerekir. Kitleler ve kadrolar olaylar içersinde eğitilirler, bu bakımdan yukarda belirttiğimiz (veya belirtilmesi bugün için gerek li olmayan) hataların giderilmesi doğrultusun da bir adım atmamız gereklidir. Demokrasi ve bağımsızlık mücadelesinde gençliğin yeri buna bağlı olarak belirlenecektir.

Katilleri yakalamayan polis devrimcilere işkence yapıyor

Şahin'in öldürülmesi üzerin den 20 gün geçmesine rağmen hâla polis katilleri tesbit edip yakalayamadı. Katilleri yakalamayan polis Yıldız öğrencisi Muzaffer Salman'a sürekli işkence yapmakta onun ve arkadaşlarının evlerini bas makta, cinayet üzerindeki esrar perdesini kaldırmak için hiçbir çalışma yapmamaktadır.

Bu konuda bir açıklama yapan İYÖKD başkanı Alişan Öz demir şunları söylemiştir.

«Şahin Aydın'ın öldürülmesinden bu yana uzun bir süre geçmiştir. Buna rağmen katiller hâla bulunamamaktadır. Daha doğrusu, görevliler bu olayı örtbas etmek ve bu cina yeti biz devrimcilerin ve arkadaşlarımızın üzerine yüklemek için çaba sarfetmektedirler. Daha cinayetin işlendiği gün polis katilleri tesbit etmiştir. Ancak polis katil zanlılarını değil, Şahin Aydın'ın devrim ci arkadaşlarını gözaltına almıştır ve bu arkadaşlara ha len işkence etmektedir. Olay günü Şahin Aydın'la birlikte olan ve cinayetin tek görgü tanığı durumunda bulunan ve ayrıca katilin çantasını bulup polise teslim eden Yıldız öğrenci Muzaffer Salman günlerdir Emniyet 1. Şubede göz altında tutulmakta ve 12 Mart dönemlerini aratmayacak işkencele rgörmktedir.

Görüldüğü gibi polis 12 Mart öncesinde ve 12 Martı izleyen faşist baskılar döneminde uy guladığı metodları değiştirmemiştir. Gerçek katiller ellerini kollarını sallaya sallaya dolaşırken devrimciler katil sanığı olarak kamuoyuna sunulmak istenmektedir.

Hatırlatmak ve bildirmek is teriz, bu olayın benzeri bir başka olay 1970 yılında Hüseyin Aslantaş arkadaşımızın faşist saldırganlar tarafından öldürülmesi sırasında da tezgahlanmak istenmiştir. Katilleri yakalamayan polis, Hüseyin Aslantaşın katilleri olarak devrimci arkadaşlarımızı ortaya atmıştır. Bu arkadaşlarımız işkence görmüş ve mah kemelerde sürünmüşlerdir. Şimdi de aynı oyun tezgahlan mak isteniyor. Bilinmelidir Şahin Aydın'ın katilleri faşist lerdir ve polis bunları bilmek tedir. Tezgahlanmak istenen oyunu ise 1974 Türkiyesinde devrimciler ve tüm demokratik güçler önleyecek devrimci uyanıklıktadırlar».

Faşizmin bir cinayeti daha: Bir işçi öldürüldü

Yıllardan beri halkımız, işçi sınıfımız ve gençliğimiz üzerine en yoğun baskı ve terörü uygulayan faşizm, şimdide bir işçi kardeşimizi, Hüseyin Örek'i katletti.

CHP genel başkanı Ecevit'in Adana'da yaptığı konuşma sırasında emperyalizmin beslemesi komando bozuntuları tarafından yaralanarak komaya giren Hüseyin kurtarılamıyarak 22 Aralık günü öldü. Hüseyin'in ölümü, burjuva basınının yazdığı gibi sağ-sol çatışmaları olmadığını, gençliğimiz ve halkımız üzerine yoğun bir faşist baskı ve saldırısının olduğunu bütün açıklığı ile gözler önüne sermiştir.

Hüseyin'de; Gamak'ta, Koz lu'da, İzmit'te, İzmir'de, İstanbul'da, Türkiye'nin dört bir yanında ve tüm dünyada faşizme karşı savaşıp katledilen yiğit işçi sınıfı şehitlerin den bir tanesidir...

Hüseyin, gençti, kararlıydı ve faşizme karşı mücadelesini kararlılıkla sürdürmekteydi. Biz onun anısı önünde saygıyla eğilirken;

Faşizmin Vedat'ların, Mahir'lerin, Deniz'lerin, Necmettin'lerin, Hüseyin'lerin kan larıyla boğulacağını bir kere daha ilan ederiz...

Demokratik üniversite kavgamız

İRFAN YAVRU
İYÖKD II. BAŞKANI

Demokratik gençliğin tüm birliğinin iyi başarı elde edebilmesi için onun açık amaçları ve görevleri, güçlü örgütlendirme yöntemleri olmalıdır. Demokratik gençlik örgütleri saflarını genişletmeli, genişleyen safları olabildiğince örgütleyip bilinçlendirmeli(taban çalışması), somut istekler doğrultusunda hareketin merkezileşmesini sağlayıp belli bir devrimci çizgide gençliğin akademik ve demokratik mücadelesini yerine getirmelidir.

Akademik - demokratik mücadelenin amaçlarından biri demokratik üniversitedir. Demokratik üniversite, öğrencilerin akademik sorunlarının çözümlendiği, anti-demokratik uygulamaların kalktığı üniversite demektir. Kuşkusuz demokratik üniversite kavgası, öteki halk kesimlerinin demokrasi mücadelesinden ayrı düşünülemez. Yüksek öğrenim gençliğinin çözümlenmeleri için kavga verilmesi gereken başlıca sorunları şunlardır:

Bir ülke emperyalizmin tahakkümü altında ise, o ülkedeki eğitim sistemi de sömürü düzenini sürdürmek isteyenlerin bir aracı olarak kullanılır. Üniversiteler de bu kuralı bozmayarak, egemen güçlerin denetimi altında, kurulu düzenin ideolojisine göre eğitim yapma özelliğini sürekli taşımıştır. Sömürge ülkelerde toplumun kendi bilgi ve güçleriyle varolma bilinçleri yok edilmekte, halkın kültürü planlı bir biçimde öldürülmektedir. Üniversiteler de halktan kopup egemen sınıflarla bağlarını güçlendirdikçe, dışardan ithal edilen bilgi ve teknolojinin satıldığı açık pazarlar durumuna gelmiştir. Bu orta çağ medrese kalıntılarındaki öğretiye karşı çıkan yurtsever öğretim üyelerinin yurt sorunlarını inceleme ve araştırma isteklerinin nasıl bastırıldığı ve bastırılış sırasında üniversite oligarşisinin egemen sınıflarla nasıl bir işbirliği içinde olduğunu her dönemde görmüşüzdür Her gün burjuva dergilerinin sosyete sayfalarında, akademik unvanları yalnızca ticarî ilişkilerde güven kaynağı olan, bilimsel çalışmalardan tamamen yoksun, halka neresinin açık olduğu bilinmeyen şirketlerin binlerce lira aylıklı üniversite ağalarının, uluslararası sermayenin Türkiye'deki çömezleriyle birlikte kadeh tokuşturan fotoğrafları çarşaf yayınlanmaktadır. Ayrıca sermayenin sömürüsünü hukukileştirme ve bu sömürünün mutemeliğini yapmakta, gerektiği zaman da «sayın muhbir vatandaşlık» görevini layıkyla yerine getirmektedir. Yukarda sıralanan işleri becerebilen öğretim üyelerinin sayıları oldukça azdır. Ama köprü başlarını arkalarındaki güçlerin desteğiyle tutmuşlardır Halkımızın doğrultusunda mücadele edecek gençliğin yetiştirilmesi için üniversite oligarşisinin gücü kırılmalı, halka dönük eğitim verilmelidir.

Düzen çarkının kimin yararına ve nasıl işlediğini açıkça gören, bu işleyişin değiştirilmesi gereğine inanan toplumun uyanık bir bölümünü susturmak ve etkisiz duruma getirmek, elbetteki egemen güçlerce ihmal edilemezdi. Böylece Üniversiteler Kanunu 12 Mart sonrası, karşımıza çıktı. Kanunda «... zabıta, suçların ve suçluların kovuşturulması için, *herhangi bir davet ve izne bağlı olmaksızın,* üniversite binalarına ve eklerine her zaman girebilir. Bu takdirde giriş sebebinin niteliğine göre ilgili üniversite rektörlüğü veya bağımsız fakültelerin dekanlığı teşebbüsten *haberdar edilebilir.*» ve üstelik «İlgili kurumlar, kovuşturma dolayısıyla zabıta kuvvetlerine, gereken her türlü yardım ve kolaylığı göstermekle yükümlüdür» derken ders sırasında polisin, yaka-paça bir öğretim üyesini veya bir öğrenciyi götürmesini meşrulaştırmış olmaktadır. Öteki maddelerdeki Yüksek Öğretim Kurulu; Üniversite Denetleme Kurulu, Üniversitelerarası Kurul gibi üniversiteler üstü kuruluşlar, üniversite yönetim örgütünü tamamen ikincil plana itmiştir. Üniversite özerkliğinden de kalakala «Bilimsel (!) özerklik» gibi anlamsız bir terim kalmıştır. Bundan böyle artık üniversite özerkliğinden sözedilemez. Anti-demokratik Üniversiteler Kanununun kaldırılması, üniversitelere özerkliğin geri verilmesi için mücadele etmek önemli bir görevdir.

Bir kaçı dışında bütün yüksek dereceli okullarda polisiye faşist dernekler kurulmuştur. Bu derneklere, tüm öğrencilerin doğal üyeliği gibi zorunluluk olmadığından, belirli küçük sayıda kişilerden başkaları üye olamıyorlar. Dernekler Kanununun anti-demokratik bir maddesine göre de bir okulda birden çok dernek kurulamıyor. Başından öğrenci derneklerinin okul yöneticileri nezdinde söz hakları yok, göstermelik durumdalar. Onun için öğrenciler gerçekten örgütsüzler. Her okulda birden çok dernek kurulması yada tüm öğrencileri içine alan, gerçek demokratik yığın örgütü olan öğrenci derneklerinin oluşabilmesi, okul yöneticilerine karşı söz sahibi olabilmeleri için mücadele etmek başta gelen görevlerimizden biri olacaktır.

Demokratik üniversitenin başlıca özelliği öğretim üyeleri asistanlar yanında öğrencilerin de yönetime katılmasıdır. Türkiye'deki üniversitelerde, değil öğrenciler, asistanlar bile yönetime katılamıyor. Katılma zorunluluğu konulmadan baraj sistemi getirilmiş, temsilci seçimi engellenmiş, temsilci sayısı bire indirilmiştir. Kazara temsilci seçilse neye yarar? Okulun yönetim kurulu «gerek görürse» temsilciyi çağırıp «görüşünü alacak»mış. Demokratik üniversitenin kurulabilmesi için yönetime katılmanın sağlanması, seçim yönetmeliğinin değişmesi, temsilciler için gerekli yetkilerin alınması zorunludur. Üniversiteler ve akademilerdeki yönetmelikler bütünüyle öğrencilerin aleyhinedir. Hiçbir demokratik nitelikleri yoktur. Kuşkusuz bu yönetmelikler robot öğrencilere dokunmaz. Karşılarına aldıkları daha çok ilerici ve yurtsever gençlerdir. Devrimci gençliğin mücadelesini daha iyi yürütmesini sağlıyacak yeni demokratik yönetmeliklerin uygulanması için mücadele aslî görevdir.

Öteki sorunları da kısaca özetliyelim:

Üniversitelerden polis derhal çıkarılmalıdır.

Egemen güçlerin her dereceden örgütleri köşe başlarını tutmuşken, öğrencilerin ve halkımızın örgütlenmesine engel olan, düşüncelerini serbest anlatmalarına fırsat vermeyen yönetmelikler değiştirilmelidir.

Öğrencilerin ekonomik ve toplumsal sorunları çözüme ulaştırılmalı, toplumsal ve kültürel ilişkilerini geliştirme olanağı tanınmalıdır.

Üniversiteleri orta öğretim düzeyine düşüren ev ödevleri ve çok masraflı projeler kaldırılmalı yada öğrencilerin sosyo-ekonomik koşullarına uygun duruma getirilmelidir. Çünkü, çok masraflı ev ödevleri ve projeler öğrenciler tarafından karşılanamadığından geniş bunalımlara neden olmaktadır.

Akademi ve yüksek okullarda mediko-sosyal hizmetlerinden yararlandırılmalıdır.

Üniversitelerde polis-faşist komando işbirliğine son verilmelidir.

Yüksek okullardaki taksit sorunu halk yararına bir çözüme kavuşturulmalı ve parasız öğrenim her dalda sağlanmalıdır.

Akademi ve üniversitelere bağlı yüksek okulların yönetime köklü çözümler getirilmelidir. Bugünkü durumuyla bunların akademi ve üniversitelere ne tam bağlı oldukları ne de özerk oldukları bellidir. Bu durum uygulamalarda yöneticilerin keyfi davranışlarını peşinden getirmektedir.

Akademik demokratik mücadele, halkımızın Bağımsızlık, Demokrasi ve Sosyalizm mücadelesinden ayırdedilmeden gerektiği gibi azim ve yüreklilikle yürütülmelidir.

GERÇEK DEMOKRATİK ÖĞRENCİ DERNEKLERİ KURULMALIDIR.

ÖĞRENCİLER VE ASİSTANLAR YÖNETİME KATILMALIDIR.

ANTİ-DEMOKRATİK SEÇİM YÖNETMELİĞİ İPTAL EDİLMELİDİR.

TEMSİLCİLERİN SAYISI VE YETKİSİ ARTTIRILMALIDIR.

ŞAHİN AYDIN törenle toprağa verildi

Sermayenin kuklası faşist köpekler tarafından alçakça öldürülen Şahin'in cenazesi İstanbul'da pazar günü yapılan büyük bir törenden sonra devrimci arkadaşları tarafından uçakla Adana'ya gönderildi. Babası, kardeşleri ve arkadaşlarıyla beraber gönderilen cenaze Adana hava alanında, komşu vilayetlerden ve kazalardan gelen yüzlerce kişi tarafından karşılandı. Daha sonra Gaziantep'e götürülen cenaze Şahin'in evine kondu. Burada Şahin'in devrimci arkadaşları sabaha kadar nöbet tuttular.

23 Aralık pazartesi sabahı Gaziantep Devrimci Kültür Derneğinde toplanan binlerce kişi ellerinde «Kahrolsun Faşizm» «Şahinler ölmez» «Devrimciler ölür devrimler sürer» yazılı pankartlarla ve Şahin'in büyük bir resmi ile Atatürk anıtına kadar «Bağımsız Türkiye» «kahrolsun faşistler» sloganları atarak yürüdüler.

Burada cenaze namazından gelenlerle birlikte onbinleri bulan topluluk Şahin'in cenazesi önünde büyük saygı duruşunda bulundu.

Bir arkadaşın konuşmasıyla devrimci gençlik ve halk üzerinde yoğunlaşan faşist saldırılar kınandı ve gençliğin oynanan oyunlara alet olmayacağı belirtildi.

Tören sonunda Emperyalizme ve faşizme karşı sürdürülen mücadeleye devam edileceğine ant içildi.

Faşizmin bu cinayeti karşısında bütün Türkiye' de olduğu gibi, Gaziantep tede 16 sendika, gençlik derneği ve meslek örgütü tarafından şiddetle kınandı. Ortak bildiri şöyle:

«Halkımıza,

Şahin Aydın, faşistler tarafından öldürüldü.

O öldürülen ilk yurtsever değildi.

Şahin Aydın: İstanbul Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi son sınıf öğrencisiydi.

Şahin Aydın: Yurdumuzun bağımsızlığı ve halkımızın kurtuluşu için mücadele veren devrimcilerden biriydi.

O, patron sömürüsüne karşı çıkan İŞÇİLERİN

Bir avuç toprağı olmayan Köylülerin

İşsizliği ve pahalılığı yaratan emperyalizme karşı mücadele veren HALKIMIZIN yanındaydı.

O ağa ve patron sömürüsünün devamı için başvurulan zulüm ve baskı diktatörlüğü olan FAŞİZM'e karşı halkımızla birlikte mücadele veriyordu.

Onu Amerikan emperyalizmi ve yerli işbirlikçileri olan parababaları öldürttü.

Onu emperyalistlerin halk düşmanı kiralık uşakları, Ülkü Ocaklı faşist komandolar öldürdü.

Hakim sınıflar gittikçe artan bunalımlarının gerçek sebeplerini halkımızın gözünden kaçırarak, sağsol çatışması şeklinde göstermek istemektedirler.

Halkımızın bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin yükseldiği bu dönemde, sömürülerini baskı ve terörle sürdürmek isteyen egemen sınıflar halkımıza karşı saldırılar tertiplemektedirler.

Egemen güçler ve onların uşakları faşistlerin bu saldırıları, halkımızın bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini daha da artıracak, halkımız sömürü ve baskı çemberini kıracaktır.

HÜSEYİN ASLANTAŞ **NAİL KARAÇAM**

İLKER MANSUROĞLU

ÜLKEMİZİN BAĞIMSIZLIĞI VE HALKIMIZIN KURTULUŞU İÇİN YİGİTÇE SAVAŞTILAR

Nail, Hüseyin, İlker 1970'lerde karşı devrimin azgınlaşan saldırıları sırasında peşpeşe öldürülen yiğit, fedakâr, devrimci üç genç...

Nail «Devrim yolu uzun, çetin ve kanlı olacaktır. Devrim yolunda çok öleceğiz.

Bize, tüm işçi sınıfı devrimcilerine düşen görev bellidir. İnançlı, kararlı ve yiğitçe devrim yolunda yürümektir.» demişti ve bir gece yarısı sermayenin uşağı faşistler tarafından tuzağa düşürülerek öldürüldü.

Hüseyin «...Bugünlerde üniversitelerde polis vardır. Bizi iki ateş arasında bırakarak yok etmek isteyen bu polis ve gerici ittifakına karşı, geçen yıllarda olduğu gibi bu yılda direneceğiz.

Kahrolsun Amerikan Emperyalizmi ve yerli işbirlikçileri. Kahrolsun ümmetçi, padişahçı çağdışı kalıntılar ve faşistler» diye yazmıştı defterine 3 Aralık 1970 tarihinde. Ve Hüseyin 6 Aralık gecesi polis - gerici ittifakıyla yatağında vuruldu, iki gün sonra da öldü.

İlker de, Nail'ler, Hüseyin'ler gibi Emperyalizme ve ortaklarına karşı verilen savaşın yiğit bir neferiydi ve onu da Ankara'da Fen Fakültesinde görev başında vahşice kurşunlayarak öldürdüler...

ANILARI GÜCÜMÜZÜ BİLEYECEKTİR.

Bulgaristan'da eğitimin başarıları

Okulönü Eğitim Eğitimsel çalışmalar henüz 3 yaşınadek çocuklarla başlar. Çocuk kreşleri örgüsü gittikçe genişler. Tabiî çocukların tümcesini kreşlere toplamak zorunlu değildir. Zira sosyalist devlet çocukların ailede yetiştirilip terbiye olunmasına büyük önem verr. Anaların emekleri günden güne kolaylaşır. Bu çocuklara gereken kaygı ve dikkati ayırabilsinler diye yapılır Çocuk bahçelerinin sayısı ise 1974 yılında 8 bini çocuklarınsa 350 bini bulmuştur. Bundan başka yaz aylarında özel yaz çocuk bahçeleri de çalışır. Okulönü eğitim sistemine toplam olarak 3-7 yaşındaki çocukların % 76 sı kapsanır.

Ana tip okul, Orta Genel öğrenimli emek politeknik okuludur. Orta okul çerçevesine şu okullar katıktır.

a/ilkokullar — dört yıllık eğitim süresi

b/rüştiye — İlkokul da katık 8 yıllık eğitim süresi

c/Tam orta okullar — ilk okul, rüştiye, orta okul dahil eğitim süresi 11 yıldır.

Tam orta okulların sayısı 7.138'i bulur.

Temelli sekiz yıllık eğitim kursu tüm çocuklara yükümlüdür Bunun gerçekleşmesi için devlet tüm maddi olanakları sağlar. Bulgaristanda okulsuz köy, eğitim sistemine 16 yaşına dek kapsamayan çocuk yoktur. 1974 yılına doğru tam orta okullarda öğrenim yapan öğrencilerin sayısı 96 bin öğretmenlerinse 6.600 oldu.

Tüm orta okullarda eğitim aynı genel ders planları ve genel programlarca yapılır. Bu eğitim öğrencilerin daha genel öğrenim ve emek hazırlığı almaları ödeviyle bağlıdır.

Genel öğrenim okullarında uygulanan öğrenim plânında hümanitar ve doğal-matematik grubu bilimleri olduğu gibi estetik bilim dersleri de ele alındı. Emek ve meslek eğitimin de matematik, fizik, kimya, biyoloji vb. derslere büyük önem verilir. Orta genel öğrenim okullarına Rusça, Almanca, Fransızca, İngilizce gibi yabancı dil öğreten liselerde girer. Eğitim planı ve programınca söz konusu liselerin diğer orta okullardan temel ayrıntıları yoktur.

Okul dışında anababaları öğretimle meşgul oldukları sırada çocuklara doğru eğitim kontrolü sağlamak amacıyla devlet ders hazırlama odaları, yatılı ve yarı yatılı okullar sistemi uyguladı. Bunlardaki çalışmalar okulların yardımına olup, çocukların daha etraflı bilgi sahibi olmasına daha iyi eğitilmesine yardım eder. Bununla yanyana aile ve ana babaların birer eğitmen olarak sorumlu rollerini azımsamamak gayesi güdülür. 1974 yılında 300 okul yarı yatılı öğrenci yurduna çevrilmiştir.

Bazı okullarda, hele de özel ödevli, örneğin, gelişiminde aksaklık olan çocuklara, belirli alanlarda üstün yetenek sahibi çocuklara tam yatılı okul sistemi oluşturulur. Zira bu okullarda ülkenin değişik bölgelerinden öğrenciler okur. Yatılı okulun çocukların ders hazırlığı ve eğitimde belirli üstünlüğü vardır. Fakat bu biçim eğitim çocukları uzun bir süre için aileden koparır. Bu gözden yatılı okullar sadece kongre gerekçelere göre oluşturur.

Orta genel öğrenim emek politeknik okullarından başka Bulgaristanda «meslek ve teknik okulları»ndan ibaret yoğun bir örgüt kurulmuştur. Bu okullarda toplumsal üretimin hemen hemen 30 dalında uzmanlar öğrenim yapar.

1944 yılına gelinceye kadar Bulgaristanda 65 orta meslek okulu vardı. Bunlarda 20.000 öğrenci öğrenim yapıyordu. 30 yıl halk egemenliği süresinde bu okulların genel sayısı 446 ya çıktı. Öğrencileriyse, 133 bini aştı. Bu sayıya 2-3 yıllık öğrenim süreli 311 meslek teknik okulunu da katmak gerek. Bunlarda 100.000'i aşkın öğrenci okur.

Orta meslek okulları icra kadroları hazırlar. Bu okullara yedinci sınıfı bitirenler alınır. Eğitim süresi 4 yıldır. Okulu bitirenler orta yönetici teknik kadrolar özelliği almak isteyenler, öğrenimlerine gıyabi olarak daha iki yıl devam edebilirler.

Teknik okullara sekizinci sınıf bitirilince basılır. Öğrenim 4 yıldır. Bundan sonra okulu bitirenler orta teknik ve teknik yöneticisi özelliğini alırlar. Orta öğrenimden sonra öğrenim süresi 2 yıl olan teknik okulları da vardır. Orta meslek ve teknik okulları bitiren tüm öğrencilerin yüksek okullarda istedikleri uzmanlığa devam etme hakları vardır.

Bu okullarda öğrencilerin masrafını devlet çeker: Burs, konut, yemek, giyim sağlar.

Şu veya bu neden yüzünden gereken yerel veya meslek öğrenimi elde edemeyen gençlere orta gece okulları açılmıştır. Bu okullar fabrikalarda, emek kooperatif tarım işletmelerinde vb. bulunur. Bunlarda okuyanlara üretimden ayrılmaksızın öğrenim yapma olanağı sağlanır.

Gençler değişik tür okulları seçmede tamamiyle özgürdürler. Seçme işi bilimsel temele dayanır. Tüm öğrenciler öğrenimlerini devam edebilecek okullar üstüne peşin bilgi edinir. Okulların üstünlükleri aydınlatılır, okullarda edinilecek mesleklerin gelecekleri bildirilir. Okul seçme işinin daha düzgün olması amacıyle soruşturucu incelemeler, psikolojik araştırmalar yapılır. Meslek seçmede kılavuz bürolar oluşturulmuştur. Şu veya bu okulu seçme kararını saptarken öğrenciler ve ana babaları bu bürolardan değerli yardım görürler. Eğitim Bakanlığı nezdinde tüm meslek seçme bürolarının eylemini yöneten özel bir servis oluşturulmuştur.

Bu okullardan başka sağlığı iyi olmayan ve doğuştan sakat çocuklar için özel okullar vardır. Bunlar değişiktir: Hastalıklı, sağır dilsiz, kör, güç eğitilen çocuklar içindir.

Eğitim sisteminin en yüksek düzeyi yüksek eğitim kurumlarıdır. Günümüzde yüksek eğitim kurumlarının sayısı 8'i üniversite 2'si Akademi olmak üzere 26 dır. Bunlarda 57 fakülte vardır. Yüksek eğitim sistemi 173 ihtisaslıdır. Müderris ve asistan sayısı 1973 yılında 7630 öğrenci sayısı ise 94 000 cıvarındadır.

Öğretmen hazırlama eylemi, üniversitelerde ve diğer yüksek okullarda görülür. Okulönü ve ilkokul eğitimi gerekçelerini gidermek için özel «öğretmen enstitüleri» açılmıştır.

Öğrenimlerini bitirmiş uzmanların kalifiyesi için yüksek okul kurumları nezdinde süreli diploma sonrası kalifiye kursları örgütlenir. Uzmanlar bu biçim eğitimden her beş yılda bir geçerler.

Bu kısa yazıda Bulgaristan Halk Cumhuriyetinde öğrenim sisteminin ilkelerine, eğitim eylm doğrultularına ve öğrenim yapısına kuşbakışı baktık. Evvelzamanki Burjuva Bulgaristanı, yoksul ekonomi ve kültür bakımından geri kalmış bir ülkeydi. Halk Cumhuriyetinde ise ülke yüksek endüstri ve modern tarıma sahip ülkeler arasına dizildi.

Öğrenim sisteminin yetkinleşmesi ve öğrenim örgüsünün genişletilmesi yolunda çok gayret harcandı ve harcanmaktadır. Bugün öğrenimde varılan yer, kazanılan başarı sosyalizmin ülkedeki zaferinin bilim kültür ve öğrenim alanına yansımasından başka bir şey değildir.